

Kontaktpersonerna för kemikalietillsyn
i Skåne län

KEMIKALIETILLSYNSNYTT I SKÅNE

EU-NYTT

Vitbok föreslår nytt kontrollsystem.

EU-kommissionen antog en vitbok för en ny kemikaliestrategi inom Europa. Vitboken presenterar bland annat ett nytt system för kemikaliekontroll.

I fortsättningen ska miljö- och hälsoinformation om alla kemikalier som överskrider en produktionsvolym på ett ton registreras i en central databas. För vissa riskämnen, till exempel cancerogena, mutagena eller toxiska ämnen, krävs i fortsättningen ett särskilt tillstånd för att ämnet ska få användas i ett visst syfte eller i en viss produkt. Systemet ska gälla både för nya och gamla kemikalier. Kraven på ”nya” kemikalier (tillver. efter 1981) är idag betydligt striktare än för kemikalier tillverkade före 1981. Det har lett till att industrin hellre använder sig av gamla kemikalier som är dåligt testade i stället för att ta fram nya och bättre ersättningskemikalier.

SVERIGES NYA KEMIKALIESTRATEGI

Ny proposition för Giftfri miljö

Extremt giftiga, cancerframkallande eller reproduktionsstörande kemikalier ska i möjligaste mån avvecklas inom femton till tjugo år. Det föreslår regeringen i sin kemikalieproposition Giftfri miljö – **prop. 2000/01:065**. I propositionen föreslås att det senast år 2010 ska finnas uppgifter om egenskaper hos alla de kemiska ämnen som används. Produkterna ska då vara märkta med information om ämnens farliga egenskaper.

Några ämnen ska dock avvecklas helt, det gäller kvicksilver som ska bort till 2003, kadmium och bly ska vara avvecklade till år 2010. Kemiska ämnen som är cancerframkallande, påverkar arvsmassan, skadar fortplantningen och byggs upp i näringskedjan ska bort ur nya varor inom fem till femton år. För minst 100 utvalda kemiska ämnen ska det också tas fram riktvärlden till 2010. Riktvärdena ska med tiden fastställas som miljö kvalitetsnormer. En stor del av regeringens förslag är beroende av EU:s kemikaliepolitik.

ÖVERSYN AV KEMI:s VERKSAMHET

I Kemikalieutredningens betänkande **SOU 2001:004** görs en översyn av Kemi:s verksamhet, resurser och finansiering. Det föreslås att Kemi under perioden 2001-2003 förstärks med 45 årsarbetskrafter samt att myndigheten blir huvudansvarig för Giftfri-miljö-målet. Kemi bör vidare ensam ansvara för tillsynen över tillverkare och importörer av kemiska produkter. Det innebär att kommunernas ansvar tas bort på detta område. Kommunernas tillsynsansvar, enligt betänkandet, bör i stället koncentreras till att gälla återförsäljare och yrkesmässiga användare av kemiska produkter.

SKÅNE NYTT

PROJEKTLÄGE

För att undvika upprepad information hänvisas läsaren till minnesanteckningar från samordningsgruppens möten.

TEMADAGAR

KoH - produkter -den 23/1 och **Kölmediefrågor/ Träskyddsbehandlat virke** - den 5/3 samlade ett stort antal deltagande. Att bjuda ner representanter från centrala myndigheter i samband med genomförande av länsprojekt har visat sig vara ett bra initiativ för att skaffa sig mera kunskap om aktuella tillsynsområde. De flesta av inspektörerna som har deltagit i seminarierna har varit positiva till initiativen trots att inte alla frågor har fått sina svar m m. För att inhämta alla berörda inspektörernas åsikt i frågan om länets framtida arbetsinsatser och utbildningsbehov skickas en enkät ut. Se bifogad bilaga.

BESLUT

MN i Hässleholm fattade nyligen två beslut om skydd mot föroreningar inom Hässleholms kommun vattenskyddsområde. Båda besluten är policybeslut, dels för användning av bekämpningsmedel dels installation av värmepumpsanläggningar inom kommunala vattenskyddsområden. Mera information kan inhämtas hos:

Per Fribing, tel 0451-26 83 34,
e-post per.fribing@hassleholm.se.

RAPPORT FRÅN PROJEKTET -

”Undersökning av resthalter - kemiska bekämpningsmedel 2000” har nyligen gjorts av Miljökontoret i Höganäs och redovisats till den lokala nämnden.

1996 inleddes en serie grundvattenundersökningar med inriktning på resthalter av kemiska bekämpningsmedel, då påträffades resthalterna i två brunnar i jordlager. Uppföljande undersökningar på kommunala vattentäkter har sedan gjorts 1998, då fanns resthalter i samtliga tre undersökta brunnar och 1999 då inga bekämpningsmedelsrester påvisades. Provtagning under år 2000 påvisat rester i tre av brunnarna. Bentazon och 2,6-diklorbenzamid har påträffats i samma brunnar tidigare medan ett fynd av cyanazin är nytt. Miljökontoret påpekar i sin rapport att undersökningarna visar på behovet av fortsatt övervakning av grundvattnet, för att långsiktiga förändringar av vattenkvaliteten ska kunna upptäckas. Ett kontrollprogram bör fastställas och samarbetet mellan Höganäs, Landskrona och Helsingborgs kommuner fortsätta. Mera information finns

hos Amelita Charpentier, tel. 042-33 72 84, e-post amelita.charpentier@hoganas.se

”FRÅGELÅDA” FÖR KÖLDMEDIEFRÅGOR

kommer att öppnas på prov i mitten på maj 2001 med anslutning till Länsstyrelsens ”extra” hemsida för intern information kring kemikalietillsynsfrågor (<http://www.m.lst.se/miljo/miljoohalsa/kemproj>). Frågorna ska förmedlas av undertecknad till ett expertråd bestående av Jan Rannek, Anna Cedergren och Chris Zetterberg. Till hösten skall denna form av informations spridning utvärderas för att se om den är effektiv och kan även fungera fortsättningsvis.

NYA BESTÄMMELSER**Nytt preparatdirektiv: 1999/45/EG**

Förslaget innebär bl.a. att bestämmelser införs för :

- Klassificering och märkning av miljöfarliga beredningar; blandningar av ämnen.

Hittills har det enbart funnits miljöfarlighetskriterier för rena ämnen. När det nu införs för beredningar kommer det att beröra ett mycket stort antal produkter.

- Varuinformationsblad för fler produkter

Hittills har kraven på varuinformationsblad enbart gällt klassificerade produkter. Nu utvidgas tillämpningsområdet att även omfatta icke klassificerade produkter som innehåller minst 1% av ett ämne som är klassificerat som hälso- eller miljöfarligt. Bladen ska kunna begäras av den yrkesmässiga användaren. Även denna bestämmelse förväntas beröra ett stort antal produkter.

- Allergiframkallande ämnen deklarerar

En förbättring för allergiker har också införts genom att en produkts innehåll av allergiframkallande ämnen skall framgå i märkningen, även om inte koncentrationen av ämnet är så hög att produkten ska klassificeras som allergiframkallande.

De nya reglerna, som innebär stora förändringar i märkningsreglerna i Kemikalieinspektionens föreskrifter 1994:12, gäller inte förrän **den 30 juli 2002**, men får börja användas tidigare. Direktivet kommer att införlivas i Kemikalieinspektionens föreskrifter KIFS 1994:12 om klassificering och märkning successivt under år 2001

KURSER, SEMINARIER

Den 5:e april 2001 anordnades en **hearing kring användningen av ogräsmedel i hemträdgårdar** på Rosenbad. Hearingen var ett led i Kemikalieinspektionens arbete med att skaffa sig ett så brett underlag som möjligt inför beslutet om användningen av ogräsmedel i hemträdgårdar. Totalt deltog ett 40-tal personer som representerade den tillverkande industrin, kommuner, intresseorganisationer och myndigheter.

Utöver föredragningarna ägnades största delen av tiden till att diskutera riskerna, där främst industrins olika företrädare tonade ner dessa och "orättvisan" i att jordbruket använder så oerhört mycket större volymer. I det senare fallet redovisades det olika aktiviteter som gjort att lantbrukarna minskat sin användning med uppemot 60 procent under en 10-årsperiod.

Vad gäller riskbedömningen uppfattades Kemikalieinspektionens förslag om att likställa glyfosat och ogräsättika som mindre genomtänkt.

Oavsett sina grundståndpunkter ansåg alla aktörer att informationen, såväl kring medlens innehåll som användning borde kunna förbättras avsevärt. Ur kommunal synpunkt är det värt att notera att Lunds kommun har haft förbud mot kemiska ogräsmedel i nästan 20 år, utan att kvaliteten på park- och gräsytor anses ha försämrats.

*

Den 5-6 april anordnades ett EU-seminarium "**Kemikalier i varor och deras effekter på hälsa och miljö**" i Falkenberg av Miljödepartementet. Seminariet var ett av de officiella möten som äger rum

under det halvår som Sverige är ordförande i EU:s ministerråd. Kemikalier är en av de prioriterade miljöfrågorna under ordförandeskapet. Målet med seminariet var att ringa in, beskriva och dimensionera problemet med utsläpp av kemikalier från varor och att identifiera vad som bör vara nästa steg för att åtgärda problemet. Vid seminariet deltog tjänstemän från EU-länderna, kandidatländerna, EU-kommissionen samt EU-parlamentariker och representanter från konsumentorganisationer, miljöorganisationer och industrin.

Niklas Johansson från Naturvårdsverket visade hur farliga ämnen som PCB, ftalater och bromerade flamskyddsmedel återfinns i miljön och i människan. Han refererade också till den rapport om högbromerade flamskyddsmedel i ägg från pilgrimsfalkar, som Naturskyddsföreningen och TCO nyligen presenterade.

En av deltagarna, Dr. Paul Brunner från Wiens tekniska högskola, varnade för de stora mängder material som omsätts i samhället. Han pekade på bristen på teknik och strategier för att ta hand om material på ett hållbart sätt. Utsläppen från industrin är inte längre den viktigaste källan till spridning av kemikalier till miljön.

Ytterligare information från mötet hittas under www.eu2001.se, "möteskalendariet" och sök sedan på datum 5-6 april, politikområde "miljö" och "övriga möten i Sverige".

LITTERATURTIPS

- NV Rapport 5121 - "Hälsorisker med långlivade organiska miljögifter", utgivningsår 2001.

Jolanta Green
Projektsamordnare

Bilagor:

- Enkät avseende VP m m för år 2001/2002.
- Broschyr från KEMI om träskyddsbehandlat virke (flera ex. kommer att skickas under v. 20)